

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleihin

KH 16.12.2024 § 196

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 13.4.2025. Ennakkoäänestys järjestetään kotimaassa 2.-8.4.2025 (keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 2.-5.4.2025 (keskiviikosta lauantaihin).

Valtuusto on 14.6.2024 § 23 päättänyt Pälkäneen äänestysaluejaon seuraavaksi:

001 Onkkaala
002 Luopioinen
003 Aitoo
004 Rautajärvi

Asunnottomat, laitoksissa asuvat ja ulkomailla vakinaisesti asuvat äänioikeutetut kuuluvat äänestysalueeseen 001 Onkkaala.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä
- laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Jäsenet ja varajäsenet on valittava vaalikelpoisista kunnan asukkaista siten, että vaalipiirissä edellisissä alue- ja kuntavaaleissa (2021) ehdokkaita asettaneet äänestäjäryhmät mahdollisuuksien mukaan tulevat edustetuiksi kussakin vaalilautakunnassa ja vaalitoimikunnassa.

Jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Vaalilautakuntia ja vaalitoimikuntaa asetettaessa tulee huomioida naisten ja miesten tasa-arvosta säädetyn lain 4a § 1 momentin toteutuminen, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Säännöstä 40 prosentin kiintiöistä on sovellettava erikseen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten vaaliin. Vaalitoimikunnan osalta 40 prosentin vähimmäiskiintiötä ei voida noudattaa kuin toiseen sukupuoleen nähden, koska siinä on vain kolme jäsentä.

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla ehdokas.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Jäsenenä tai varajäsenenä eivät voi olla ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Kelpoisuuteen vaikuttava ehdokkuus tarkoittaa ehdokkuutta missä tahansa vaalipiirissä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Koronavirustilanne tulee huomioida sekä vaalitoimikuntien että niiden varajäsenten määrässä.

Vuoden 2025 kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneilta puolueilta on pyydetty esityksiä vaalilautakuntien ja –toimikunnan jäsenistä 10.12.2024 mennessä.

Esityslistan julkaisuun mennessä esityksiä ei ole saatu puolueilta.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 19 §

Valmistelija

Emilia Vuorio, hallintoasiantuntija
p. 050 560 6432, emilia.vuorio@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää, että puolueilta pyydetään esityksiä 15.1.2025 mennessä siten, että asia käsitellään seuraavassa kunnanhallituksen kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 20.01.2025 § 10

Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti puolueilta pyydettiin lisää esityksiä 15.1.2025 mennessä. Esityksensä määräaikaan mennessä antoi Kokoomus ja SDP.

Esityslistan lähettämiseen mennessä saadut uudet jäsenet ja varajäsenet on merkitty kirjatuksi, loput puuttuvat jäsenet tulee täydentää kunnanhallituksen kokouksessa tasa-arvolaki huomioiden.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 19 §

Valmistelija

Emilia Vuorio, hallintoasiantuntija
p. 050 560 6432, emilia.vuorio@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää, että puolueilta pyydetään lisää esityksiä 11.2.2025 mennessä siten, että asia käsitellään seuraavassa kunnanhallituksen kokouksessa.

Käsittely kokouksessa

Mirva Elfving poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18:51.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 17.02.2025 § 23

Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti (KH 20.1.2025 § 10) puolueilta pyydettiin lisää esityksiä 11.2.2025 mennessä.

Esityslistan lähettämiseen mennessä saadut uudet jäsenet ja varajäsenet on merkitty kirjatuksi ja sijoitettu tasa-arvolaki huomioiden vaalilautakuntiin- ja toimikuntaan.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 19 §

Valmistelija

Emilia Vuorio, hallintoasiantuntija
p. 050 5606432

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten

1. valita vaalitoimikuntaan puuttuvan jäsenen,

2. valtuuttaa keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan siirtämän vaalipäivänä varajäseniä vaalilautakunnasta toiseen jos vaalien lainmukainen toteutuminen niin vaatii, ja

3. nimetä kunnanhallituksen käytettävissä olevat jäsenet ja varajäsenet, sekä valtuuston puheenjohtajiston vaalilautakuntiin tarvittaessa nimitettäväksi varajäseniksi. Näistä varajäsenistä keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja voi tarvittaessa määrätä vaalipäivänä (vara)jäseniä mahdollisesti estyneiden jäsenten tilalle.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 24.03.2025 § 46

Aitoon vaalilautakunnan 1. varajäsen Martti Tanila on ilmoittanut olevansa estynyt osallistumaan vaalilautakunnan työskentelyyn. Kunnanhallituksen tulee valita Tanilan tilalle uusi varajäsen.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 19 §

Valmistelija

Mikko Salmela, hallintojohtaja
050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus nimeää puuttuvan varajäsenen Aitoon vaalilautakuntaan.

Käsittely kokouksessa

Keskusvaalilautakunnan sihteeri on 24.3.2025 informoinut hallintojohtajaa, että Aitoon vaalilautakuntaan tulee nimetä myös toinen uusi varajäsen esteestä ilmoittaneen Vera Niemisen tilalle.

Päätös

Kunnanhallitus päätti nimetä Aitoon vaalilautakuntaan Martti Tanilan ja Vera Niemisen tilalle Kari Olsbon ja Erkki Hyökin.

Kunnanhallitus on nimennyt vaalilautakuntien kokoonpanot kokouksessaan 17.2.2025. Kokoonpanoja on lisäksi täydennetty 24.3.2025.

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa toimielimissä, lukuun ottamatta valtuustoa, on oltava sekä miehiä että naisia vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Tasa-arvolain soveltamisessa tarkastelu tehdään siten, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 % (Kuntaliiton yleiskirje 9/2024).

Kaikki vaalilautakunnat eivät tällä hetkellä täytä tasa-arvolain vaatimuksia varajäsenten osalta. Jotta tasa-arvolain säädös toteutuu, on kunnanhallituksen syytä tarkastaa vaalilautakuntien kokoonpanoa. Vaalilautakuntien vahvistetut kokoonpanot merkitään pöytäkirjan liitteeksi.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 19 §, Tasa-arvolaki 4a § 1. momentti.

Valmistelija Mikko Salmela, hallintojohtaja
050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Eesitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus tarkastaa vaalilautakuntien kokoonpanoa tarvittavilta osin.

Päätös